

Raadsinformatiebrief

Algemene gegevens

Titel	:	Maatregelen inzake situatie Pluryn
Portefeuillehouder	:	R. ter Hoeven
Begrotingsprogramma	:	Welzijn
Draagt bij aan Global Goal(s)	:	 Goede gezondheid en Welzijn Ongelijkheid verminderen
Rol van de gemeenteraad	:	ter kennisneming
Zaaknummer	:	854649
Bijlage(n)	:	0

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding

De gemeente Rheden heeft vanuit de jeugdwet de verantwoordelijkheid te voorzien in jeugdhulp, voor kinderen en gezinnen met uiteenlopende problematieken. De inspanningen van de gemeente Rheden zijn er op gericht om passende hulp te bieden en tegelijkertijd in te zetten op preventie en minder kinderen in zorg. In dit voorstel gaat het om kinderen met een zware complexe zorgvraag, waarvoor maatregelen nodig zijn om de zorgcontinuïteit te waarborgen.

Wij stellen u voor kennis te nemen van de situatie inzake Pluryn en onze besluiten hierover van 24 januari 2023:

1. In te stemmen met het voorstel om een tijdelijke opslag toe te kennen op het huidige tarief in 2023 voor driemilieuvoorzieningen en voor het overige deel niet instemmen met het voorstel uit het herstelplan inzake jeugdzorgplus;
2. Niet in te stemmen met het bovenregionale voorstel tot betaling met terugwerkende kracht op basis van een herziene tariefstelling over een deel van 2022.

Aanleiding

Pluryn is een grote aanbieder van jeugdzorg (m.n. driemilieuvoorzieningen en JeugdzorgPlus) en gehandicaptenzorg, actief in meerdere jeugdhulpregio's in het midden en oosten van het land. Pluryn dreigt op in een problematische financiële positie terecht te komen als niet snel extra maatregelen getroffen worden.

De oorzaak voor de financiële situatie is gelegen in onder andere niet kostendekkende tarieven binnen diverse regio's, afnemende bezetting van bedden (als gevolg van snellere afbouw van verblijf dan voorzien), personeelskrapte waardoor veel ZZP-ers moeten worden ingezet en een toenemende zorgwaarde op individuele basis.

Hierover heeft Pluryn in 2022 contact opgenomen met de JeugdAutoriteit (verder JA). De JA heeft onderzoek gedaan naar de situatie van Pluryn en een aantal andere landelijk opererende aanbieders van de open driemilieuvoorzieningen en JeugdzorgPlus voorzieningen.

Daarnaast heeft Pluryn een herstelplan opgesteld, dat moet leiden tot een betere financiële situatie, gericht op een reële tariefstelling, betere bedrijfsvoering, transformatie van de open drie milieus voorziening en JeugdzorgPlus naar kleinere groepen en afbouw onroerend goed, voor de langere termijn.

Voor de korte termijn voorziet het plan in

- een vraag om een tegemoetkoming vanuit gemeenten/regio's, gebaseerd op een gewijzigde tariefstelling over 2022,
- in een aanpassing van het tarief per etmaal voor verblijf open drie milieus voorziening voor 2023, en
- een voorziening voor de ombouw van de JeugdzorgPlus naar kleine groepen.

Besluiten

Het onderzoek en het herstelplan zijn bovenregionaal en regionaal besproken. Onze regio stelt voor om in te stemmen met de tariefwijziging over 2023, maar niet in te stemmen met een betaling op basis van terugwerkende kracht en (voorlopig) niet in te stemmen met het verzoek inzake de ombouw van JeugdzorgPlus. De gemeenten in de Regio Centraal Gelderland zijn gevraagd om uiterlijk 24 januari 2023 in te stemmen met de bovengenoemde besluiten.

Toelichting op besluiten

Pluryn is in onze regio een belangrijke speler voor de opvang van zeer kwetsbare jongeren. Hoewel Pluryn spreekt over een Herstelplan is het doel van gemeenten/regio's niet gericht op het in stand houden van de organisatie van Pluryn, maar wel om het specialistische, kwalitatief goede aanbod in het landschap van jeugdzorg en daarmee de continuïteit van essentiële zorg voor kwetsbare jeugdigen te kunnen blijven waarborgen.

besluit 1

Onze regio is bezig met de voorbereiding om verblijf in 2023 opnieuw aan te besteden, zodat er met ingang van januari 2024 nieuwe contracten liggen. Daarvoor brengen we de vraag en het aanbod in kaart, alsook de ontwikkeling die we willen zien (afbouw verblijf, meer ambulante zorg en combinaties hiertussen). Hiermee gaan wij ervan uit dat alle elementen die nu zorgen voor de tekorten bij Pluryn worden geadresseerd. We onderzoeken welke afspraken nodig zijn om na 2023 voldoende betaalbare en kwalitatief goede producten in te kunnen zetten voor onze meest kwetsbare jongeren.

Ten aanzien van het tarief 2023 is de regio van mening dat, met de bestaande opslag en de mogelijkheden te stapelen in de zorgzwaarte, het tarief mogelijk alsnog te laag uitkomt als we kijken naar de problemen die zich in de zorg opstapelen. We kiezen ervoor om (tijdelijk) een opslag te doen op het bestaande tarief, dat goed onderbouwd is met onderzoek en een herstelplan, zodat het ook niet direct een precedent schept voor andere aanbieders. Het ophogen van het tarief zou dat wel doen.

Voor de JeugdzorgPlus lopen 2 pilots in onze regio, waarbij de tarieven al zijn aangepast op de groeps grootte en de zorgzwaarte. Daarnaast loopt bovenregionaal/landelijk de afbouw van de

JeugdzorgPlus waarvoor middelen beschikbaar worden gesteld. Daarom wordt voorgesteld om niet nu ook de JeugdzorgPlus mee te nemen.

besluit 2

Bij de nieuwe inkoop 2020 heeft Pluryn ingestemd met het regionaal afgestemde tarief. Daarop heeft Pluryn al direct een standaard opslag begeleiding ontvangen, toen is gebleken dat dit een ommissie was in de tariefstelling. Daarnaast wordt op zorgzwaarte gestapeld in de toekenning van zorg, waardoor in principe de kosten voor verblijf en behandeling zijn gedekt. Wij zien hierin dan ook geen aanleiding om over de periode juni-december 2022 een nabetaling te doen.

Achtergrond

Pluryn biedt in de Regio Centraal Gelderland residentiële verblijfszorg in de vorm van driemilieusvoorzieningen en JeugdzorgPlus. Dit is specialistische jeugdzorg voor kinderen en jongeren in een zeer kwetsbare positie op een terrein waar ze zowel zorg, onderwijs als vrije tijd aangeboden krijgen. Voor JeugdzorgPlus gaat het dan om een gesloten setting, nadat de Kinderrechter hier een uitspraak over heeft gedaan.

Met 24-uurs behandeling moet de stabiliteit, veiligheid en positieve interactie tussen het kind en zijn omgeving hersteld worden. Pluryn is een grote aanbieder van deze specialistische verblijfszorg vanuit een aantal locaties in het oosten van Nederland.

Vanuit hun expertise zijn zij op verzoek in 2016 gefuseerd met het noodlijdende Internetzo en in 2017 is daar de Hoenderloo Groep bij gekomen.

Pluryn heeft de afgelopen jaren gewerkt aan een vereenvoudiging van de organisatiestructuur door de drie uitvoerende zorgstichtingen te beperken tot één stichting.

Vanaf 2018 verkeert Pluryn in financiële problemen en wordt er financieel verlies geleden op de jeugdzorg. Dit heeft ondermeer geresulteerd in de sluiting van de Hoenderloo Groep.

Hoewel het de goede kant op leek te gaan met Pluryn, zijn de financiële zorgen niet verdwenen. In 2021 wordt nog altijd een fors verlies geleden op jeugdzorg, terwijl de gehandicaptenzorg een positief resultaat behaalde. In mei 2022 meldde Pluryn opnieuw grote financiële problemen bij de Jeugdautoriteit.

De landelijke Jeugdautoriteit (JA) bevestigt het beeld dat Pluryn omtrent de financiën schetst. Op basis van de huidige financiële situatie bevindt Pluryn zich in trede 3 van het draaiboek continuïteit jeugdhulp: zorgelijk. Bij deze trede hoort het opstellen van een herstelplan. Het herstelplan voorziet in een oplossing op korte termijn, primair gericht op het voorkomen van liquiditeitsproblemen in 2023, en daarmee het borgen van zorgcontinuïteit op korte termijn.

Daarnaast wordt gewerkt aan een plan voor de middellange termijn, met als doel om het aanbod en de expertise van Pluryn aan te laten sluiten op de vraag van de jeugdzorgregio's, passende financieringsafspraken te maken gerelateerd aan de ontwikkeling van Pluryn, die de zorg voor

jeugdigen optimaal faciliteert en die past bij de (regionale) ontwikkeling van de transformatiedoelstellingen van het landelijke zorglandschap.

Bovenregionale aanpak

Vanwege de spreiding van de zorgvoorzieningen zijn meerdere zorgregio's betrokken bij de ontwikkelingen rondom Pluryn. In het bestuurlijk gesprek is Utrecht voor de regio's penvoerder geworden. Daarnaast zijn er werkgroepen in het leven geroepen die zich over de diverse aspecten van Pluryn, zorg en inkoop buigen, financieel en inhoudelijk. Ook onze regio is bestuurlijk en ambtelijk vertegenwoordigd.

Hoewel Pluryn spreekt over een Herstelplan is het doel van gemeenten niet gericht op het in stand houden van de organisatie van Pluryn, maar wel om het specialistische, kwalitatief goede aanbod in het landschap van jeugdzorg en daarmee de continuïteit van essentiële zorg voor kwetsbare jeugdigen te kunnen blijven waarborgen.

Tijdens het bestuurlijk overleg tussen betrokken regio's op 23 december zijn de zorgen over Pluryn en het dragen van de frictiekosten met elkaar gedeeld. De meeste regio's lijken te gaan voor verhoging van het tarief 2023 van driemilieuvoorzieningen; ten aanzien van de tegemoetkoming 2022 bestaat nog verdeeldheid en ten aanzien van een tariefsverhoging voor JeugdzorgPlus zijn de standpunten onbekend. Op 23 januari vindt opnieuw bestuurlijk overleg tussen regio's en Pluryn plaats.

Jongeren bij Pluryn

De regio gemeenten brengen ieder voor zich in kaart hoeveel jongeren uit hun gemeente bij Pluryn verblijven en welke zorg zij ontvangen. Verder kijken we naar hoe de zorg eventueel opgevangen zou kunnen worden door de inzet van alternatieven, zoals ambulante zorg in combinatie met tijdelijk verblijf. Dit is sowieso al een aanpak die we nodig hebben voor de transformatie van verblijf (regionale werkgroep ambulante alternatieven) maar zorgt ook voor oplossingen en dus rust mocht Pluryn besluiten tot bijvoorbeeld een cliëntenstop. Vanuit onze gemeente zijn er begin 2023 vijf jongeren in zorg bij een driemilieuvoorziening van Pluryn.

Kanttekeningen

Vanaf 2018 verkeert Pluryn in financiële problemen en wordt verlies geleden op de jeugdzorg. Dit verlies is de afgelopen jaren binnen de instelling op concernniveau gecompenseerd door boekwinsten op verkocht vastgoed. Ook zijn er flinke ingrepen binnen de organisatie gedaan waardoor de bedrijfsvoering is verbeterd. Hoewel het de goede kant op leek te gaan met Pluryn, verdwenen de financiële zorgen niet. In 2021 werd nog altijd een fors verlies geleden op jeugdzorg, terwijl de gehandicaptenzorg een positief resultaat behaalde.

De problemen die Pluryn in mei 2022 aan de JA meldde worden (groten)deels veroorzaakt door de versnelde afbouw van het gebruik van de jeugdvoorzieningen wat past bij het door het Rijk ingezet beleid. Dit heeft een prijsopdrijvend effect op de tarieven omdat de kosten niet direct mede

afgebouwd kunnen worden (personeel en onroerend goed). Feitelijk betreft het hier frictiekosten, die door het uitblijven van dekking vanuit het Rijk over de gemeenten worden afgewikkeld. In de gesprekken met de Staatssecretaris hierover wordt het Rijk opgeroepen om hier ook haar verantwoordelijkheid in op te pakken.

Door middel van het nemen van deze maatregelen, willen we abrupte sluiting van verblijfszorg voorkomen. Daarom is het zaak om voor de korte termijn de financiële nood op te lossen en om voor de middellangere termijn passende maatregelen te treffen.

Consequenties

Het huidige dagtarief voor de driemilieusvoorzieningen ligt in 2022 in Rheden gemiddeld rond de € 303 (enkel product verblijf). Verhoging middels een toeslag naar het tarief van € 460 in 2023 zoals voorgesteld in het Herstelplan, betekent een stijging van circa 52%, dat is inclusief een toegepaste index van 6,6%.

De huidige kosten zijn opgebouwd uit een stapeling van producten verblijf en producten behandeling. Voor elke individuele jeugdige zijn de werkelijke kosten verschillend, afhankelijk van de behoeften van de jeugdige.

Dat maakt een inschatting van de extra kosten lastig. Vooralsnog schatten wij deze voor Rheden in op € 108.000,- in 2023. Indien de zorgbehoefte van betrokken jongeren wijzigen en/of langer of korter duren, heeft dit ook effect op de uitgaven. Waarbij met toepassing van de opslag er geen sprake meer is van stapeling van (behandel)producten.

Mochten andere betrokken regio's en of partijen de voorgestelde tariefsverhoging van het andere zorgproduct JeugdzorgPlus zoals opgenomen in het Herstelplan ook noodzakelijk achten, dan lopen de extra jaarkosten voor Rheden mogelijk verder op.

De voorgestelde tariefsverhoging heeft vooralsnog een eenmalig karakter. We willen erop toezien dat Pluryn niet alleen een hoger tarief incasseert, maar dat ze ook stappen zet om beter aan te sluiten bij de regionale behoeften.

Aan hand van de tweede fase van het Herstelplan zal pas kunnen worden vastgesteld of en de mate waarin sprake is van structurele tariefsverhoging(en). Vandaar dat wordt voorgesteld het financiële effect in de Zomerrapportage 2023 op te nemen.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Rheden,
de secretaris, de burgemeester,